

*Bigarren Lehendakarioordea eta Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicelehendakari Segunda y Consejera de Trabajo y Empleo*

BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUAREN 2022KO APIRILAREN 6KO AGINDUA; HONEN BIDEZ BERMATZEN DA OSAKIDETZA-EUSKAL OSASUN ZERBITZUKO LEHEN MAILAKO ARRETAKO ZENTROETAKO/EREMUETAKO LANGILEAK, ETENGABEKO ARRETAKO GUNEAK BARNE, GIZARTEARI EMATEN DIZKIOTEN FUNTSEZKO ZERBITZUEI EUTSIKO ZAIELA, APIRILAREN 8RAKO DEITUTAKO GREBAN.

SATSE, ELA, LAB, CCOO, UGT eta ESK sindikatuen ordezkariak greba-deialdia egin dute Osakidetza-Euskal Osasun Zerbitzuaren lehen mailako arretako zentroetan/eremuetan, etengabeko arretako guneak barne (EAG) lantokietan, Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan, zerbitzuak ematen dituzten langileentzat. Greba 2022ko apirilaren 8ko 7:00etatik 2022ko apirilaren 9ko 7:00etara deitu da.

Greba-deialdiaren helburuak honako hauek dira: “*OSAKIDETZako langileen kolektiboak jasaten duen lan-prekaritatea salatzea*”; eta “*kolektiboaren lan-baldintzak defendatzea eta egungo baldintzak errotik aldatzera behartzera, Mahai Sektorialeko negoziazio egokiaren bidez. Hobekuntza horren barruan sartzen dira: osasun publikoko inbertsioa handitzea; giza baliabide nahikoak eta egokiak; aldi baterako plantillak finkatzea; aplikatutako murrizketak leheneratzea; ordezkariak lehenengo egunetik; arrisku psikosozialen ebaluazioa; malgutasun- eta kontziliazio-neurriak; erretiro aurreratua eta hainbat zentru edota zerbitzutan irekitako gatazken konponbidea erraztuko duten neurriak*”.

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba egiteko eskubidea onartzen du, langileek beren interesak defenda ditzaten, horixe baita egungo zuzenbide-estatu sozial eta demokratikoak oinarri dituen funtsezko eskubideetako bat. Horrela, beraz, Konstituzioak greba-eskubideari ematen dion babesaren zerrendatzen eta babesten dituen eskubiderik garrantzitsuenen (15. eta 43. artikuluan aipatzen dituen bizitzarako, osotasun fisikorako eta osasunerako eskubideei, adibidez) ematen dienaren berdina da. Eskubide horiek guztiek, greba-eskubidearekin batera, Konstituzioaren babesik handiena jasotzen dute.

Beraz, greba egiteko eskubidea erabiltzeak talka egin dezakeenez herritarren gainerako oinarriko eskubideekin, Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatutakoarekin bat etorritik, ezinbestekoa da neurri egokiak hartzea komunitatearentzako

funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko, ez dadin edukirik gabe geratu gatazkan dauden oinarrizko eskubideetako bat bera ere.

Edonola ere, aurreko premisa ondorioztatu ondoren, nabaria da oinarrizko eskubideak murriztuko dituen neurri orok proportzionaltasun-printzipioa zorrotz bete behar duela, eta, hori lortzeko, hiru betekizun edo baldintza bete beharko ditu neurriak: hori aplikatuz gero proposatutako helburua lortu ahal izatea, edo “egokitasun-judizioa”; kasua aztertu ondoren helburu hori eraginkortasun berdinarekin lortzeko neurri apalagorik ez dagoela ondorioztatu izana, edo “premia-judizioa”; eta, azkenik, neurria edo konponbidea orekatua edo neurtua izatea, haren aplikazioaren ondorioz guztion intereserako onura edo abantaila gehiago eragiten direlako auzian dauden beste ondasun edo balioetarako eragiten diren kalteak baino, hau da, “proportzionaltasun-judizioa, zehazki ulertuta”. Gai horri buruz hainbat aldiz erabaki du Konstituzio Auzitegiak, besteak beste, honako epai hauen bitartez: 122/1990, 123/1990, 8/1992, eta 126/2003.

Erabaki horietatik ondorioztatu behar dugu gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak emango direla ziurtatzeak mugatu egiten duela grebarako eskubidea baliatzeko aukera, eta horretarako nahitaezkoa eta ezinbestekoa dela interes desberdinak kontuan hartuta zuhurtasunez jokatzeko. Hori guztia dela-eta, ziurtatze horrek berme gisa jardun behar du, eskubide kontrajarrien ezinbesteko koordinaziotik abiatuta, betiere ulertuta grebalarien eskubidea mugatu beharko dela —amore eman, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan—, baldin eta haien interesak grebaren bidez babesteak komunitateari edo funtsezko zerbitzuaren hartzailari zein zerbitzua jasotzeko eskubidearen titularrari eragiten dion edo eragin liezaiokeen kaltea larriagoa bada grebalarien erreibindikazioek edo eskakizunek arrakastarik ez izateak eragingo lukeena baino. Hori guztia dela-eta, aurrekoa kontuan hartuta eta greba-deialdi honen aurrean, grebaren garapenak dituen ezaugarri zehatzak hartu beharko dira kontuan.

Jarduera-eremuari dagokionez, greba-deialdiak OSAKIDETZako lehen mailako arretako zentroetan/eremuetan, etengabeko arretako guneak barne (EAG) lantokietan lan egiten duten langile guztiak hartzen ditu (lan-kontratupekoak, estatutupekoak eta funtzionarioak). Osasun-zerbitzuak ematea du helburu. OSAKIDETZAK berak emandako datuen arabera, 7.985 langile deitu dira grebara.

Greba-deialdiaren eraginpean egon daitezkeen erabiltzaileen kopuruari dagokionez, Euskal Autonomia Erkidegoko biztanleria osoak jasan dezake greba-deialdiaren eragina.

Denbora- eta lurralde-eremuari dagokionez, 24 orduko greba deialdia egiten da EAE osorako; 2022ko apirilaren 8ko goizeko 7:00etan hasiko da eta 2022ko apirilaren 9ko goizeko 7:00etan amaituko da.

Osasuna babestea oinarrizko eskubideetako bat da zuzenbide-estatu guztietan. Egun, herritarrek gutxieneko prestazio sanitarioak eskatzeko duten eskubidetzat ulertzen da eskubide hori, aintzat hartuta giza duintasuna eta estatu bakoitzaren gizartearen eta ekonomiaren garapen-maila. Hala, Giza Eskubideen Adierazpenak (NBE, 1948) 25.1. artikuluan dioenez, «pertsona orok du osasuna eta ongizatea edukitzeko eskubidea, eta batez ere, mediku sorospena eta gizarte-zerbitzuak edukitzekoa»; ildo berekoak dira Europako Kontseiluaren Europako Gutun Sozialaren 11. artikulua (Turin, 1961) eta Ekonomia-, Gizarte- eta Kultura-eskubideen Nazioarteko Itunaren 12. artikulua (NBE, 1966).

Hortaz, greba-eskubidearen eta Konstituzioaren 15. eta 43.1 artikuluetan jasotako beste zenbait eskubideren arteko gatazkan (bizitzeko eskubidea, osotasun fisiko eta moralerako eskubidea eta osasuna babestekoa), ezinbesteko baldintza da azken horiek bermatu beharra.

Bizitzeko eta osotasun fisiko eta moralerako eskubidea nahiz osasuna babesteko eskubidea Konstituzioan jasota daude eta garrantzi berezia dute gaur egun. Ezin da ahaztu deitutako greba COVID-19k eragindako osasun-krisiaren eta osasun- eta gobernu-agintariak hartutako neurri eta gomendioen barruan kokatzen dela.

Lehendakariaren otsailaren 11ko 5/2022 Dekretuak, 2022ko otsailaren 14tik aurrerako ondorioekin, COVID-19aren pandemiak eragindako osasun-larrialdiko egoera Euskadin amaitu dela adierazi du, abenduaren 2ko 44/2021 Dekretuan xedatutakoaren arabera indarrean baitzegoen. Halere, indarrean dagoen dekretuaren 4. artikuluan neurri berriak hartzeko araubidea ezartzen da, eta Osasun Sailak ahalmena du berraktibatzea edo prebentzio- eta euste-neurriak abian jartzea une oro zehazteko.

Hori dela-eta, Osasuneko sailburuak 2022ko otsailaren 11ko Agindua eman du, COVID-19ak eragindako osasun-krisiari aurre egiteko beharrezko prebentzio-neurriak buruzkoa, lehendakariak osasun-larrialdiko egoeraren amaiera adierazi ondoren. Agindu horren eranskineko 1. puntuan, neurri orokorrak eta prebentzio-neurriak jasotzen dira. Gainera, 4. artikuluan aurreikusten da Aginduaren eranskinean jasotako neurriak osatu ahal izango direla administrazio eskudunek onartutako segurtasun-plan espezifikoekin, antolaketa-protokoloekin eta jarduera-sektore bakoitzari egokitutako gidekin.

Aginduak, besteak beste, COVID-19aren pandemia dela-eta Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailak hainbat eremutarako egin dituen osasun-protokolo espezifiko onartu eta eguneratuak aipatzen ditu, hala nola SARS-CoV-2 Koronabirusa Zaintzeko Protokoloa, 2022ko apirilaren 1ean eguneratua. Horren helburuen artean, hauek aipatzen ditu; SARS-CoV-2 birusak eragindako infekzio aktiboaren zaintza, prebentzioa eta kontrola, eta bilakaera epidemiologikoaren jarraipen berezia eremu eta talde kalteberetan; COVID-19aren eraginaren ebaluazioa kasu larrien eta hildakoen analitika abiatuta; gaixotasunaren eredu epidemiologikoen aldaketak zaintzea, bai eta epidemiaren

bilakaera okerragoa baldintza dezaketen aldaera berrien agerpena ere, kasu sanitarioen jarraipena modu goiztiarrean egin ahal izateko neurriak hartu ahal izateko eta beharrezko diren neurriak ezarri ahal izateko.

Helburu horiek lortzeko egin beharreko jarduketan dago infekzio aktiboko proba diagnostikoak (IAPD) egitea gaixotasunarekin bateragarria den eta ezarritako irizpideetako bat betetzen duten klinikadun pertsonen. Hurrengo kasuetan egingo dira IAPDak: Klinikoki bateragarriak diren pertsonak eta hurrengo baldintzak betetzen dituztenak: - Kalteberatasun-irizpideak baditu: 60 urte edo gehiago, arrazoi intrintseko edo estrintsekoagatik immunodeprimituta edo haurdun badago. - Eremu kalteberekin zerikusia duten pertsonak: eremu kalteberetan bizi diren, joaten diren, ospitaleratuta dauden edo lan egiten duten pertsonak (osasun-zentro asistentzialak, zentro soziosanitarioak eta eguneko zentroak, espetxeak eta pertsona instituzionalizatuak dituzten beste zentro batzuk), eta pertsona ahulei laguntza eta zaintza ematen dieten langileak. - Behebideetako arnas infekzio akutuen koadro bat izatea, ospitaleratzea eskatzen duena (ahal dela, PCR bidez diagnostikatua). - Azken 14 egunetan interes- edo kezka-aldaera bat dabilen eskualde batean egon dela eta aldaera hori oraindik gure lurraldean ezaguna ez denenean edo Espainiara iritsi berri den biztanleria migratzaile irregularrean zirkulatu duena.

Osasun-arloko lehen mailako arretari dagokionez, arazorik gabe hartzen da oinarritzko zerbitzuetan, ospitalez kanpoko larrialdiei estaldura ematen dien heinean batez ere. Jarduera-sektore honetan gutxieneko zerbitzuak ezartzei dagokionez, esan behar da, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiko administrazioarekiko auzien salak emandako epai batzuen ondotik (2012ko urriaren 3koa, deuseztatzen jo zituena 2012ko martxoaren 29an 24 orduko greba orokorra egiteko 2012ko martxoaren 23ko Aginduaren bidez ezarri ziren lehen mailako arretarako gutxieneko zerbitzuak; eta 2013ko martxoaren 5koa, deuseztatzen jo zituena 2012ko azaroaren 14an eta 2013ko maiatzaren 30ean 24 orduko greba orokorrak egiteko 2012ko irailaren 19ko Aginduaren bidez ezarri ziren lehen mailako arretarako gutxieneko zerbitzuak; eta 2016ko ekainaren 14ko greba-deialdia, OSAKIDETZako langileentzat egina, txanda guztietarako bi orduko tartetan –ez dago jasota haien aurka egin zenik, ez administrazio-bidetik, ez auzibidetik–), gobernu-agintariak erabaki zuten larunbatetako lanaldiari dagokiona –eta larunbatetako ohiko ordutegia– ezarriko zutela lehen mailako arretarako gutxieneko zerbitzu gisa, greba-egunerako aurreikusita zegoen langile-kopuruarekin; horrenbestez, eutsi egin zaie zerbitzu horiei. Zerbitzu berberak ezarri ziren 2018ko martxoaren 8ko greban. Azken horretan, hala ere, nahiz eta pertsonaren oinarritzko eskubideak babesteko jurisdikzio-mailako prozedura bereziaren bidez errekurtoa jarri zen, salak, zuzenbidearekin bat zetorrela interpretatu zuen. Ondorioz, hurrengo deialdietan –2019ko martxoaren 8an eta 2020ko urtarrilaren 30ean– idazkuntza egokiagoa egiteko ahalegina egin zen. Azken idazkuntza hori baketsuagoa izan zen.

Idazketa hori bera erabili zen 2019ko apirilaren 10eko eta 2019ko ekainaren 13ko Aginduetan, Osakidetzako Lehen Mailako Arretako Zentro/Arloetan deitutako grebetan eman baitziren. SATSE sindikatuak, prozedura arruntaren bidez, 334/2019 zenbakiko eta 586/2019 zenbakiko errekurtsio metatua aurkeztu zuen Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiko Administrazioarekiko Auzien Salan. Errekurtsioa eta metatua ezetsi egin ziren 2021eko abenduaren 14ko epaiaren bidez. Epai horrek berretsi egin zituen errekurritutako aginduak. Izan ere, *lehen mailako arretako zentroetarako ezarritako gutxieneko zerbitzuak greba-egunean lan egin behar duten langileek eman behar dituzte, grebarik egiten ez dutenek lehentasunez, eta zehaztu behar da larunbateko lanaldi bati dagokion erreferentzia Etengabeko Arreta Guneei dagokiena dela, hau da, ostiraleko Arreta Etengabeko Guneei dagokiena, hori dela eta, hori dela eta, hain zuzen, ostiraleko Arreta, ordutegi hori dela eta, hain zuzen ere, egun horretan, Etengabeko Arreta.*

Ondorioz, lehen mailako arretako zentroetan ezarritako gutxieneko zerbitzuak ospitaleez kanpoko larrialdiei lotutako jarduera horren beharrezko osagarri gisa ulertu behar dira, PACek zerbitzurik ematen ez duten astelehenetik ostiralera bitarteko ordutegian, eta larunbatetako aurreikuspenak helarazi behar zaizkie, lehen mailako arretako zentroak itxita daudenean. Lehen mailako arretako zentroetan gutxieneko zerbitzuak ezartzean, zehaztaper hori jaso da.

Etengabeko arreta-guneei dagokienez, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiko administrazioarekiko auzien salaren 2012ko urriaren 3ko Epaiak ezetsi zuen errekurtsogileak etengabeko arreta-guneetarako ezarritako gutxieneko zerbitzuen inguruan zuen asmoa; hau da, zerbitzu horiek gehiegizkotzat jotzea (% 100eko zerbitzuak ezarri ziren), arrazoi hau aipatuta: “larrialdi-zerbitzuen izaerak berak eta etengabeko arreta-guneen helburuak justifikatu egiten dute, aztergai dugun eremuan (osasunaren eremuan) eta osotasun fisikoa eta bizitzeko eskubidea ahaztu gabe, errekurtsioa jaso duen aginduan bildutako gutxieneko zerbitzuak ezartzea”; horrenbestez, eutsi egin zaie zerbitzu horiei.

Osasun-sektore horretan bertan, kontuan hartu behar da 2011ko uztailean funtsezko erreforma bat egin zela erabiltzaileen arretan, Call Center izeneko sistema sartzean. Sistema horrek, osasun-arreta bere horretan ematen ez badu ere, zerbitzu hori benetan ematea ahalbidetzen du, erabiltzaileak arreta horrekin duen lehen harremana baita; zerbitzu hori bereziki nabarmena da osasun-aholkuari dagokionez. Izan ere, telefono-zerbitzua da, eta lehen mailako arretako erizaintzako langileek ematen dute. Bertan, erabiltzaileen premiak balioesten dituzte eta, haien egoeraren arabera, dagokion zerbitzura bideratu. Zehazki, larrialdi-zerbitzura (bizilekura anbulantzia bat bidalita) edo etengabeko arreta-gunera (bizilekurako abisua zuzenean kudeatuta) bidera daitezke. Garbi dago, beraz, Call Center izeneko osasun-larrialdietara bidera daitezkeen deien iragazkia dela, osasun-aholkuan gerta litekeen kolapsoa saihesten duela, eta osasun-lehentasuna duten deiak eta dei arruntak bereizten dituela. Horrez gain, beste zerbitzu batzuk egiten ditu, hala nola aurrez ordua eskatzeko deiak hartzea, IVR telefono-sistema bidez operadore birtual

gisa jardutea, zenbaki generikoetatik aurrez ordua eskatzeko iristen diren deiak hartzea, zerbitzuei buruzko informazio orokorra ematea, etab. Azkenik, Autonomia Erkidegoko zentro guztietako O-Sarean barruko zerbitzu eta aplikazioen funtzionamenduari lotutako barne-gorabehera teknikoak kudeatzen ditu. Sistemaren funtzionamendu teknikoaren berme hori dela eta —eta bereziki Osasun Aholkua zerbitzuak bultzatuta— jo du gobernu-agintaritzak honek zerbitzu hori bermatu beharreko ezinbesteko zerbitzutzat, bizitzeko eta osasunerako eskubideari lotuta dagoen heinean.

2014. urtean, Call Center Korporatibo zentralizatua bi sistemarekin ordeztu zen:

- a) Osasun-erakunde batzuetan, telefono-jauziko dei-sistema bat ezarri da anbulatorioen artean, eta ez da beharrezkoa izango gutxieneko zerbitzu espezifikorik finkatzea sistema horretan.
- b) Eta Arabako ESlan, Donostialdeako ESlan, Ezkerraldea-Enkarterri-Gurutzetako ESlan, Bilbo-Basurtuko ESlan, Uribeko ESlan, Debarrenako ESlan, Bidasoako ESlan, eta, oraintsuago, Tolosaldeako ESlan Call Center sistema bat ezarri da. Sistema horrek lehengo Call Center Korporatiboaren funtzio berak betetzen ditu baina erakunde bakoitzera mugatuta dago.

Bigarren call center mota honetan gutxieneko zerbitzuak ezartzeko beharra honako hauek arrazoitzen dute; batetik, lehengo call center korporatiboaren funtzio berak betetzen ditu, erakunde sanitario bakoitzera mugatuta bada ere; eta, bestetik, telefono bidezko arreta oso garrantzitsua da; izan ere, arreta hori funtsezkoa da osasun-antolamenduan, herritarrek osasun-sistemarekin harremanetan jartzeko gehien erabiltzen dituzten bideetako bat baita. Sistema horren bidez, gainera, telefonoz ordua aurrez eskatzeko eskariaren banaketa orekatuagoa lortzen da eguneko orduetan. Horri esker, zerbitzuek ez dute gainezka egiten lehen orduetan, eta telefonoz bideratzen ez diren pertsonak ez dute nahitaz osasun-zentrorra joan behar.

Ezarri beharreko gutxieneko zerbitzu zehatzei dagokienez, kontuan hartu behar da aurreko Call Center Korporatiboan urteko egun guztietan egiten zela lan, nahiz eta astelehenetik ostiralera bitartean jarduteko plantilla bat eta larunbaterako beste bat egon. Egungo call center zerbitzua antolatuta dagoen moduan, berriz, ez da zerbitzurik ematen larunbatetan. Beraz, gutxieneko zerbitzuak larunbatetako zerbitzuetara mugatzea zerbitzurik ez ezartzea izango litzateke, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiko administrazioarekiko auzien salak 2013ko maiatzaren 29ko Autoan erabaki eta 2013ko irailaren 25eko Epaiak berretsi zuenez. Hori guztia dela-eta, Osakidetzaren Zuzendaritzak emandako informazioaren arabera, egungo plantillaren % 50 behar da zerbitzu hori betetzeko, eta, hortaz, lan horiek egin ohi dituzten langileen ehuneko hori ezartzen da gutxieneko zerbitzu gisa.

Inguruabar horietan guztietan oinarrituta, deialdi honen aurre-aurretik egindako greba-deialdietan, aipatutako zerbitzuari eragiten zioten heinean, ondorengo aginduak eman ziren: 2014ko azaroaren 4ko Agindua, 2015eko apirilaren 21eko Agindua, 2016ko ekainaren 10eko Agindua, 2018ko otsailaren 27ko Agindua, 2019ko otsailaren 28ko Agindua, 2020ko urtarrilaren 20ko Agindua, 2020ko urriaren 26ko Agindua, 2021eko urtarrilaren 26ko Agindua eta 2022ko otsailaren 24ko Agindua, horietan guztietan, ehuneko hori ezarri zen gutxieneko zerbitzutzat.

COVID-19ak eragindako osasun-egoera dela eta, oso garrantzitsua da berehalako arreta eta informazioa ematea, 2022ko apirilaren 1eko Zaintza Epidemiologikoaren Protokoloan ezarritakoaren arabera proba diagnostiko bat egiteko adierazpen-irizpideak betetzen dituzten pertsoneri, bai zaurgarritasunagatik, bai pertsona zaurgarriekin duten harremanagatik. Lan horiek, kasuak eta kontaktuak zaintzeko programako sareko taldeek eta infekzio aktiboaren diagnostiko-tesen laginak ateratzeko zerbitzu/unitateek egiten dituzte; era berean, Lan Arriskuen Prebentziorako Zerbitzuak eta Prebentzio Medikuntzako Zerbitzuak lan horiek egiten ari dira. Horregatik, beharrezkoa da aipatutako zerbitzu guztietan gutxieneko zerbitzuak ezartzea, eta zerbitzu horietan greba-egun bakoitzean lan egin behar duten pertsonen % 100ek zerbitzu horiei eutsi beharko die.

Bestalde, COVID-19aren aurkako txertaketa kutsatzea kontrolatzeko eta prebenitzeko neurri eraginkorrenetako bat dela kontuan hartuta, oraindik ere beharrezkoa da txertaketa-estrategiaren jarraipena bermatzea, gaixotasunari aurrea hartzeko eta haren larritasuna eta hilkortasuna gutxitzeko, bai eta pandemiak asistentzia-sisteman eta ekonomian duen eragina minimizatzeke ere, bereziki zaurgarritasun handiena duten taldeak babestuz, osasun-premiarekin batera. Horregatik, zerbitzu horretan gutxieneko zerbitzuak ezarri behar dira, eta zerbitzu horiek SARS-Cov-2aren aurkako txertaketa-taldeetako langileen % 100i ezarri behar zaizkio.

Aurreko guztia dela-eta, nabaria da beharrezkoa dela gutxieneko zerbitzu batzuk ezartzea; izan ere, funtsezkoak eta, beraz, babestu beharrekoak dira OSAKIDETZAK ematen dituen zerbitzuak, aurreko paragrafoetan adierazitako lehentasunezko arloetan. Izan ere, zerbitzu horiek finkatuko ez balira, grebarekin lortu nahi den helburua baino askoz garrantzitsuagoak izan litezkeen kalteak eragin litezke, arriskuan jar bailitezke arlo horietan zaintzen diren pertsonen osasuna eta, zenbaitetan, baita bizia ere, pertsona horien kalteberatasuna dela-eta. Inguruabar horrek bultzatu du gobernu-agintaritza Agindu honetan zehaztuta dauden gutxieneko zerbitzuak ezartzera.

Martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege-Dekretuak, Lan Harremanei buruzkoak, honako hau xedatzen du 10.2. artikuluan: «greba egiten denean edozein zerbitzu publiko edo onartuta dagoen eta geroraezina den beharriazko edozein zerbitzu eskaintzeko enpresetan, eta larritasun bereziko egoerak daudenean, gobernu-agintaritzak beharrezko

neurriak hartu ahal izango ditu zerbitzuen funtzionamendua ziurtatzeko» eta «Gobernuak, era berean, horretarako beharrezkoak diren esku-hartzezko neurriak har ditzake».

Konstituzionaltasuna aitortuta duen arau horretan (Konstituzio Auzitegiaren 11/1981 Epaia, apirilaren 8koa [KAB 1981\11]), Konstituzioaren greba-eskubideari buruzko 28.2. artikuluekin bat etorriz (bertan honako hau ezartzen baita: «eskubide horren erabilera arautzen duen legeak beharrezko bermeak ezarriko ditu gizartearentzako oinarrizko zerbitzuen mantentzea ziurtatzeko»), gobernuko agintaritzari aukera ematen zaio hainbat motatako berme-neurriak hartzeko, greba-kasuan funtsezko zerbitzuei euste aldera, eta hori egiteko neurrietako bat administrazio-ebazpenaren bidez jarduerari eusteko ezinbesteko gutxieneko zerbitzuak ezartzea da, eta lan-prestazioa eskaini behar duten langileei horiek bete ditzaten eskatzea.

Hori dela-eta, Lan Harremani buruzko martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege-Dekretuaren 10.2. artikuluan aipatzen den prozedura bideratu da, eta, horrenbestez, entzuteko izapidea idatziz egin zaie ukitutako alderdiei (hau da, grebarako deialdia egin duten sindikatuen, OSAKIDETZAko zuzendaritzaren eta Osasun Sailaren ordezkari, eta ukitutako eremuetako enpresei nahiz enpresa-elkarteei), gobernu-erabakiaren eraginpean daudekeen zerbitzu eta langileen inguruko proposamenak azal ditzaten.

Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 7/2021 Dekretuaren 3. artikulua titularrari esleitzen dizkio irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak (Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazio sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta horien egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituen) lan-legeria betearaztearen arloan bereganatutako eskumenak. Zehazki, 2.) atalaren arabera, ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuak xedatzen duen eskumen delegatuak egikaritzea dagokio, zerbitzu publikoak edo premia bizia eta atzerazina duten zerbitzuak ematen dituzten enpresa, erakunde eta instituzioei eragiten dieten greba-eskubidea egikaritzen den kasuetan, erkidegoaren funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela bermatzeko behar diren bermeak ezartzeko eskumena, ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuak eskuordetutako eskumena.

Horregatik guztiagatik, bigarren Lehendakariorde eta Lan eta Enplegu Sailburuak, Eusko Jaurlaritzaren ordezkari hartuta, honako hau:

EBAZTEN DU:

LEHENENGOA.- OSAKIDETZA-Euskal Osasun Zerbitzuko lehen mailako arretako zentroetan/eremuetan, etengabeko arretako guneak barne (EAG) lantokietan, Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan 2022ko apirilaren 8ko 07:00etatik 2022ko apirilaren 9ko 07:00ak arte, zerbitzuak ematen dituzten langileek deitutako greba-eskubidea baliatzeko, ondoren zehazten diren funtsezko prestazioak eta gutxieneko zerbitzuak mantendu beharko dira:

1.1.- Gutxieneko zerbitzuak:

- i. Lehen mailako arretan, premiazko arreta bermatzeko, bai eta COVID-19a duten pazienteei arreta emateko eta detekzio-probak egiteko ere, proba diagnostiko bat egiteko adierazpen-irizpideak betetzen dituzten pertsonentzat, 2022ko apirilaren 1eko Zaintza Epidemiologikoko Protokoloan ezarritakoaren arabera, deitutako grebaren egunean lan egin behar duten osasun-zentroetako langileekin, larunbat bati dagozkion zerbitzuekin, langile horien kopuruak eta langileek ematen dituzten zerbitzuekin.

Larunbat bateko zerbitzuek, Etengabeko Arretan emandako zerbitzuei lotuta daude.
- ii. Etengabeko arretako guneen % 100.
- iii. Arabako ESI, Donostialdeako ESI, Ezkerraldea-Enkarterri-Gurutzetako ESI, Bilbo-Basurtuko ESI, Uribeko ESI, Tolosaldeako ESI, Debarrenako ESI eta Bidasoako ESI Call Center zerbitzuetan, zerbitzu horiek eman ohi dituzten langileen % 50.
- iv. Kasuak eta kontaktuak zaintzeko programako sareko ekipoetan, 2022ko apirilaren 1eko Zaintza Epidemiologikoko Protokoloan ezarritakoaren arabera proba diagnostiko bat egiteko adierazpen-irizpideak betetzen dituzten pertsonen berehala arreta eta informazioa emateko, kutsatze posibleen aurrean hartu behar dituzten neurriak buruz, kontaktuen miaketa- eta jarraipen-lanak egiteko eta birusaren/erauzketa aktiboaren % 100eko testak mugatzeko beharrezko neurriak hartzeko, bai eta birusaren eta erauzketa aktiboaren % 100eko testak ere.
- v. Laneko Arriskuen Prebentziorako Zerbitzuetan eta Prebentzio Medikuntzako Zerbitzuetan, proba diagnostiko bat egiteko adierazpen-irizpideak betetzen dituzten pertsonak berehala artatzeko eta informatzeko, 2022ko apirilaren 1eko Zaintza Epidemiologikoko Protokoloan ezarritakoaren arabera, hartu behar dituzten neurriak dagokienez, izan litezkeen kutsatzei aurre egiteko, kontaktuen miaketa- eta jarraipen-lanak egiteko, eta birusen % 100 mugatzeko beharrezko neurriak hartzeko, betiere birusak mugatzeko.
- vi. SARS-Cov-2ren aurkako txertaketa-ekipoetan, langileen % 100.

1.2.- Gutxieneko zerbitzu horiek nahitaez bete beharko dira, deialdiko baldintzen arabera, kontuan hartuta greba apirilaren 8ko 07:00etan hasiko dela eta apirilaren 9ko 07:00etan amaituko dela.

BIGARRENA.- Greba-eskubidea erabiltzen ez duten pertsonak emango dituzte arestian aipatutako zerbitzuak, salbu eta langile horiekin ezarritako gutxieneko zerbitzuak bete ezin direnean.

Langileen ordezkariak entzun eta gero, OSAKIDETZA-Euskal Osasun Zerbitzuko Zuzendaritzari dagokio langileei eginkizunak esleitzea. Nolanahi ere, Agindu honetan eta indarrean dauden gainerako legeetan ezarritako mugak errespetatu beharko ditu.

HIRUGARRENA.- Agindu honen aurreko ataletan bildutako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira aldatu horiek egiteko izendatuta dauden langileen aldatzean edo lanuzteen ondorioz. Halakorik gertatuz gero, legez kontratuz joko dira eta horiek egiten dituztenak izango dira erantzule, eta erantzukizuna eskatuko zaie indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera.

LAUGARRENA.- Aurreko artikuluetan xedatutakoa gorabehera, greba egiten duten langileen eskubideak, grebari buruzko araudiak aitortzen dituenak, ez dira inola ere murriztuko, ezta grebarako deia egin dutenen eskakizunen izapidetzea eta ondorioak mugatuko ere.

BOSGARRENA.- Agindu hau jakinarazten den egunean jarriko da indarrean.

SEIGARRENA.- Agindu honen berri eman behar zaie interesdunei, urriaren 1eko 39/2015 Legeak (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearenak) 40. artikuluan xedatutako moduan; halaber, ebazpenak administrazio-bidea agortzen duela jakinarazi behar zaie, eta horren aurka administrazioarekiko auzietarako errekurtsioa jarri ahal izango dela Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren dagokion salan, ebazpena jakinarazten denetik kontaktzen hasita 2 hilabeteko epean, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legean xedatutakoaren arabera.

Era berean, eta Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 123. eta 124. artikuluetan aurreikusitakoari jarraikiz, honako hau ere jakinarazi behar zaie: agindu honen aurka aukerako berraztertze errekurtsioa aurkez daitekeela lan-agintaritzan, agindua jakinarazi eta biharamunetik kontaktzen hasita hilabeteko epean.

Vitoria-Gasteiz,

**BIGARREN LEHENDAKARIORDEA ETA
LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUA**